

LEGE
cu privire la protecția muncii

nr. 625-XII din 02.07.91

* * *

Abrogat: 30.05.2008

[Legea R.Moldova nr.280-XVI din 14.12.2007](#)

C U P R I N S

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

[Articolul 1.](#) Noțiune de protecție a muncii

[Articolul 2.](#) Dreptul la protecția muncii

[Articolul 3.](#) Legislația de protecție a muncii și sfera ei de acțiune

[Articolul 4.](#) Principiile fundamentale ale politicii de stat în domeniul protecției muncii

[Articolul 5.](#) Participarea organizațiilor obștești la elaborarea și adoptarea hotărârilor în problemele de protecție a muncii

[Articolul 6.](#) Protecția muncii la îndeplinirea contractelor și a acordurilor internaționale

Capitolul II

GARANȚIILE ÎN EXERCITAREA DREPTULUI ANGAJAȚILOR LA PROTECȚIA MUNCII

[Articolul 7.](#) Garanțiile dreptului la protecția muncii în procesul de muncă

[Articolul 8.](#) Examenul medical obligatoriu și limitarea plasării în muncă din cauza stării de sănătate

[Articolul 9.](#) Asigurarea socială și asigurarea individuală a angajaților împotriva accidentelor de muncă și îmbolnăvirilor profesionale

[Articolul 10.](#) Interzicerea de a admite la lucru persoanele care nu au pregătire profesională necesară

[Articolul 11.](#) Dreptul angajatului la informare, înlesniri și compensații corespunzătoare condițiilor de muncă

[Articolul 12.](#) Interzicerea activității organelor economice, întreprinderilor, persoanelor oficiale și angajaților ce nu corespunde normelor de protecție a muncii

[Articolul 13.](#) Garanțiile pentru angajați în cazul staționării forțate sau refuzului de a lucra în legătură cu neasigurarea condițiilor inofensive de muncă

[Articolul 14.](#) Particularitățile reglementării relațiilor în domeniul protecției muncii pentru unele categorii de angajați

Capitolul III

CONDUCEREA PROTECȚIEI MUNCII

[Articolul 15.](#) Împuternicirile Guvernului Republicii Moldova în domeniul protecției muncii

[Articolul 16.](#) Împuternicirile ministerelor și departamentelor în domeniul protecției muncii

[Articolul 17.](#) Împuternicirile organelor autoadministrării locale în domeniul protecției muncii

[Articolul 18.](#) Conducerea activității de protecție a muncii la întreprindere

[Articolul 19.](#) Serviciul de protecție a muncii la întreprindere

[Articolul 20.](#) Obligația angajaților de la întreprinderi de a respecta normele, regulile, instrucțiunile și alte acte normative privind protecția muncii

Capitolul IV

ASIGURAREA TEHNICO-ORGANIZATORICĂ ȘI FINANCIARĂ A PROTECȚIEI MUNCII

[Articolul 21.](#) Respectarea normelor de protecție a muncii la proiectarea, construcția (confecționarea) și exploatarea mijloacelor de producție

[Articolul 22.](#) Pregătirea specialiștilor în protecția muncii și instruirea în această materie a angajaților

[Articolul 23.](#) Avizarea locurilor de muncă sub aspectul corespunderii lor normelor și regulilor de protecție a muncii

[Articolul 24.](#) Planificarea lucrărilor de protecție a muncii

[Articolul 25.](#) Asigurarea securității la producerea și aplicarea substanțelor nocive

[Articolul 26.](#) Finanțarea protecției muncii și asistența ei tehnico-materială

[Articolul 27.](#) Dărilor de seamă statistice de stat privind protecția muncii

Capitolul V

SUPRAVEGHEREA ȘI CONTROLUL ASUPRA RESPECTĂRII LEGISLAȚIEI DE PROTECȚIE A MUNCII ȘI RESPONSABILITATEA PENTRU ÎNCĂLCAREA EI

[Articolul 28.](#) Supravegherea și controlul de stat asupra respectării legislației de protecție a muncii

[Articolul 29.](#) Controlul colectivului de muncă asupra respectării actelor legislative și altor acte normative de protecție a muncii

[Articolul 30.](#) Drepturile sindicatelor în exercitarea supravegherii și controlul asupra respectării actelor legislative și a altor acte normative de protecție a muncii

[Articolul 31.](#) Responsabilitatea materială a întreprinderii pentru neasigurarea unor condiții de muncă sănătoase și inofensive

[Articolul 32.](#) Plata indemnizației unice de către întreprindere în cazul reducerii capacității de muncă sau decesului angajatului în urma accidentului de muncă sau îmbolnăvirii profesionale

[Articolul 33.](#) Responsabilitatea persoanelor oficiale pentru încălcarea actelor legislative și a altor acte normative de protecție a muncii

[Articolul 34.](#) Amendarea persoanelor cu funcții de răspundere pentru încălcarea actelor legislative și altor acte normative de protecție a muncii

[Articolul 35.](#) Responsabilitatea angajaților la întreprindere pentru încălcarea actelor legislative și altor acte normative de protecție a muncii

Prezenta Lege are menirea de a asigura exercitarea dreptului angajaților la protecția muncii.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Noțiune de protecție a muncii

Protecția muncii reprezintă un sistem de măsuri și mijloace social-economice, organizatorice, tehnice, curative și profilactice, care acționează în baza actelor legislative și a altor acte normative și care asigură securitatea angajatului, păstrarea sănătății și menținerea capacității lui de lucru în procesul muncii.

Articolul 2. Dreptul la protecția muncii

De dreptul la protecția muncii beneficiază cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini și

persoanele fără cetățenie.

Articolul 3. Legislația de protecție a muncii și sfera ei de acțiune

Baza normativă a protecției muncii o constituie prezenta Lege, Codul muncii și alte acte legislative ale Republicii Moldova, standardele, normele, regulile, instrucțiunile de protecție a muncii, precum și actele normative și juridice unionale și internaționale, ratificate de Republica Moldova, care stabilesc cerințele de securitate și igienă față de organizarea muncii, mijloacele de producție, procesele tehnologice, locurile de muncă etc.

Legile, standardele, normele, regulile, instrucțiunile de protecție a muncii sînt obligatorii tuturor organelor de stat și organelor economice întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, tuturor persoanelor oficiale și angajaților.

Acțiunea legislației de protecție a muncii se extinde asupra tuturor angajaților care se află în relații de muncă cu întreprinderi, instituții, organizații ce au diferite forme de proprietate și de gospodărire, inclusiv cu patroni aparte; asupra membrilor de cooperative studenților și elevilor școlilor tehnico-profesionale, medii de specialitate și de cultură generală care fac practica de producție; asupra militarilor antrenați să muncească la întreprinderi; asupra persoanelor care își ispășesc pedeapsa conform sentinței instanței judecătorești în perioada de lucru întreprinderile penitenciarelor sau la întreprinderile stabilite de organele care răspund de executarea sentințelor; precum și asupra executanților unor altor tipuri de activitate, organizate în interesul societății și al statului.

[Art.3 modificat prin [Legea nr.136-XV din 10.05.2001](#)]

Articolul 4. Principiile fundamentale ale politicii de stat în domeniul protecției muncii

Republica Moldova, în persoana organelor puterii de stat și administrației de stat, cu concursul sindicatelor și al altor organizații reprezentative ale oamenilor muncii, ale antreprenorilor, elaborează, promovează și revizuieste periodic politica de stat în domeniul securității, igienei muncii și mediului de producție.

Politica de stat a Republicii Moldova în domeniul protecției muncii se bazează pe:

unitatea acțiunilor ministerelor, departamentelor, serviciilor, inspectoratelor, organelor autoadministrării locale și ale întreprinderilor, îndreptate spre îmbunătățirea condițiilor de muncă și protecției muncii, prevenirea accidentelor de muncă și a îmbolnăvirilor profesionale;

prioritatea vieții și sănătății angajatului față de rezultatele activității de producție a întreprinderii;

coordonarea activității în domeniul protecției muncii cu alte direcții ale politicii economice și sociale, cu activitatea din domeniul protecției mediului înconjurător;

stabilirea unor cerințe unice în domeniul protecției muncii pentru toate întreprinderile, indiferent de formele lor de proprietate și de gospodărire;

exercitarea supravegherii controlului independent și eficient asupra respectării normelor de protecție a muncii la întreprinderi;

folosirea pe larg a realizărilor științei, tehnicii și experienței înaintate în domeniul protecției muncii, stimularea cerințelor și aplicarea tehnicii și tehnologiei inofensive, a mijloacelor de protecție a angajaților;

promovarea unei politici fiscale ce ar favoriza crearea condițiilor de muncă sănătoase și inofensive la întreprinderi;

participarea statului la finanțarea protecției muncii;

asigurarea gratuită a angajaților cu echipament și alte mijloace de protecție individuală, cu alimentație curativ-profilactică;

obligativitatea cercetării și evidenței fiecărui accident de muncă și a fiecărui caz de îmbolnăvire profesională;

apărarea socială a intereselor angajaților accidentați în muncă sau afectați de boli profesionale;

susținerea pe toate căile a activității sindicatelor și a altor organizații obștești, a întreprinderilor și a unor persoane aparte, orientate spre asigurarea protecției muncii;

colaborarea internațională în soluționarea problemelor de protecție a muncii.

Articolul 5. Participarea organizațiilor obștești la elaborarea și adoptarea hotărârilor în problemele de protecție a muncii

Pentru soluționarea problemelor de protecție a muncii întreprinderile, specialiștii, cetățenii pot să se asocieze în organizații obștești, care acționează în conformitate cu legislația Republicii Moldova privind organizațiile obștești.

Organele administrației de stat și cele economice, de supraveghere și control, precum și întreprinderile, acordă ajutor nelimitat și susținere acestor organizații și țin cont de propunerile și recomandările lor la elaborarea și adoptarea hotărârilor în problemele asigurării protecției muncii.

Articolul 6. Protecția muncii la îndeplinirea contractelor și a acordurilor internaționale

În cazul în care întreprinderile și cetățenii Republicii Moldova efectuează în străinătate lucrări pe bază de contracte sau acorduri internaționale, se aplică cerințele protecției muncii preconizate în ele dacă nu e prevăzut altfel.

Particularitățile regulamentului relațiilor în domeniul protecției muncii cetățenilor străini care lucrează în întreprinderile din Republica Moldova se stabilesc prin acordul părților interesate.

Capitolul II

GARANȚIILE ÎN EXERCITAREA DREPTULUI ANGAJAȚILOR LA PROTECȚIA MUNCII

Articolul 7. Garanțiile dreptului la protecția muncii în procesul de muncă

Condițiile contractului de muncă trebuie să corespundă prevederilor actelor legislative și ale altor acte normative de protecție a muncii.

Administrația e obligată să aplice mijloace moderne de protecție a muncii și să asigure condiții sanitaro-igienice de muncă ce ar preveni accidente de muncă și îmbolnăvire profesională.

Dacă administrația încalcă legislația de protecție a muncii și faptul acesta este confirmat de organele de supraveghere și de control, contractul de muncă poate fi desfăcut la solicitarea angajatului, plătindu-i-se indemnizația de concediere.

În cazul în care angajatul are simptomele unei boli profesionale administrația trebuie să-l treacă la altă muncă în baza raportului medical în modul stabilit.

Articolul 8. Examenul medical obligatoriu și limitarea plasării în muncă din cauza stării de sănătate

Întreprinderea e obligată să organizeze examenul medical al angajatului înainte de încheierea contractului de muncă și examene medicale periodice pe parcursul acțiunii contractului de muncă în corespundere cu modul stabilit de organele ocrotirii sănătății.

În timpul examenului medical obligatoriu angajatului i se păstrează locul de lucru (funcția) și salariul mediu.

Angajatul nu are dreptul să se eschiveze de la examenul medical. În cazul în care angajatul se eschivează de examenul medical sau dacă nu urmează recomandările comisiilor medicale, ce rezultă din examenul medical, administrația are dreptul să-l tragă la răspundere disciplinară sau să nu-l admită la muncă.

Să interzică încadrarea sau admiterea angajatului, inclusiv cu consimțământul lui, la munca ce este contraindicată în raportul organelor medicale din cauza stării lui de sănătate.

Articolul 9. Asigurarea socială și asigurarea individuală a angajaților împotriva accidentelor de muncă și îmbolnăvirilor profesionale

Patronii de întreprinderi sînt obligați să organizeze pentru angajați asigurări sociale împotriva accidentelor de muncă și îmbolnăvirilor profesionale în modul și în condițiile determinate de legislație.

Categoriile de persoane care lucrează în condiții de mare risc, al căror patron este obligat să organizeze asigurarea individuală împotriva accidentelor de muncă, mărimea sumelor de asigurare se stabilesc în contractul colectiv sau în acordul încheiat între administrația întreprinderii, proprietar sau între organul de conducere, împuternicit de el, și comitetul sindicatului.

Articolul 10. Interzicerea de a admite la lucru persoanele care nu au pregătire profesională necesară

Se interzice admiterea la lucru a persoanelor care nu au pregătirea profesională necesară și care nu au trecut instruirea, instructarea și verificarea cunoștințelor în domeniul protecției muncii în modul stabilit.

Articolul 11. Dreptul angajatului la informare, înlesniri și compensații corespunzătoare condițiilor de muncă

Administrația e obligată să informeze angajatul despre starea condițiilor de muncă, despre înlesnirile și compensațiile prevăzute în legătură cu acesta în momentul angajării lui la lucru și periodic, conform rezultatelor controlurilor sau după schimbarea procesului de producție, precum și la solicitarea angajatului. Pentru categoriile de angajați care au dreptul la înlesniri și compensații în legătură cu condițiile de muncă nocive și grele caracterul și mărimea unor astfel de înlesniri și compensații se determină în actele legislative respective.

Prin contractul colectiv (individual) de muncă întreprinderea are dreptul să stabilească din contul profitului său înlesniri și compensații suplimentare pentru angajații care lucrează în condiții de muncă nocive și grele.

Angajatul care și-a vătămat organismul ori și-a zdruncinat sănătatea din vina (parțială sau completă) întreprinderii, precum și membrii familiei angajatului care și-a pierdut viața în urma unui accident de muncă sau unei îmbolnăviri profesionale au dreptul la repararea pagubei în conformitate cu prezenta Lege și cu alte acte normative.

Articolul 12. Interzicerea activității organelor economice, întreprinderilor, persoanelor oficiale și angajaților ce nu corespunde normelor de protecție a muncii

Activitatea întreprinderilor și a subdiviziunilor lor, exploatarea mijloacelor de producție, activitatea organelor economice, a persoanelor oficiale și a angajaților ce nu corespund cerințelor de securitate a muncii și periclitează viața sau sănătatea angajaților urmează a fi suspendată în modul stabilit (pînă la lichidarea încălcărilor) de către organele plenipotențiare (persoane oficiale).

Articolul 13. Garanțiile pentru angajați în cazul staționării forțate sau refuzului de a lucra în legătură cu neasigurarea condițiilor inofensive de muncă

În timpul întreruperii lucrului la întreprinderi, în subdiviziunile lor, la locurile de muncă din cauza încălcării legislației de protecție a muncii care nu a fost comisă din vina angajaților, acestora li se păstrează locul de muncă (funcția) și salariul mediu.

Refuzul angajatului de a executa lucrările din cauza neasigurării condițiilor inofensive de muncă, fapt ce periclitează viața sau sănătatea, este întemeiat și nu atrage după sine nici un fel de răspundere din partea lui.

Articolul 14. Particularitățile reglementării relațiilor în domeniul protecției muncii pentru unele categorii de angajați

Particularitățile reglementării relațiilor în domeniul protecției muncii pentru unele categorii de angajați (femei, tineri, persoane cu capacitate de muncă limitată), precum și persoanele care lucrează în condiții de muncă nocive și grele, le stabilește legislația.

Capitolul III

CONDUCEREA PROTECȚIEI MUNCII.

Articolul 15. Împuternicirile Guvernului Republicii Moldova în domeniul protecției muncii
Conducerea de stat a protecției muncii o execută Guvernul Republicii Moldova.

Guvernul Republicii Moldova:

elaborează și promovează o politică de stat unică în domeniul protecției muncii, determină funcțiile

ministerelor, organelor autoadministrării locale, ale altor organe și organizații, coordonează activitatea de asigurarea a condițiilor de muncă sănătoase și inofensive și exercită controlul asupra acestei activități;

elaborează, cu concursul sindicatelor și al altor organizații reprezentative ale oamenilor muncii și ale antreprenorilor, programele de îmbunătățire a condițiilor de muncă și a protecției muncii, organizează îndeplinirea lor.

stabilește înlesniri fiscale pentru întreprinderile care produc mijloace de producție a muncii și prestează servicii de perfecționare a protecției muncii în producție;

organizează și coordonează cercetările științifice, elaborarea actelor reglementare și a altor acte normative de protecție a muncii;

organizează pregătirea specialiștilor în domeniul protecției muncii.

Articolul 16. Împuternicirile ministerelor și departamentelor în domeniul protecției muncii

Ministerele și departamentele Republicii Moldova:

determină, cu concursul sindicatelor de ramură și al altor organizații reprezentative ale oamenilor muncii și ale antreprenorilor, direcțiile principale ale activității în vederea promovării politicii de stat în domeniul protecției muncii la nivel de ramură și transpun în practică măsurile prevăzute;

elaborează standardele, normele, regulile, instrucțiunile de ramură și alte acte normative de protecție a muncii, organizează avizarea de construire și reconstruire a obiectelor de producție, a noilor procese tehnologice și utilaje sub aspectul corespunderii cerințelor de securitate a muncii.

organizează în modul stabilit instruirea lucrătorilor de conducere și specialiștilor de la întreprinderi și verificarea cunoștințelor lor privitoare la normele și regulile de protecție a muncii;

exercită controlul interdepartamental asupra stării protecției muncii.

Articolul 17. Împuternicirile organelor autoadministrării locale în domeniul protecției muncii

Organele autoadministrării locale:

asigură realizarea politicii de stat în domeniul protecției muncii pe teritoriul subordonat;

crează, în caz de necesitate, din contul cotei de participație a întreprinderilor și din alte mijloace un fond special al protecției muncii pentru soluționarea problemelor regionale și acordarea de ajutor întreprinderilor în asigurarea protecției muncii.

Articolul 18. Conducerea activității de protecție a muncii la întreprindere

Condițiile de muncă la întreprindere trebuie să corespundă standardelor, normelor și regulilor de protecție a muncii.

Întreprinderea e obligată să asigure:

siguranța clădirilor, construcțiilor, proceselor tehnologice și a utilajului;

condiții sanitaro-igienice și de protecție a muncii la fiecare loc de lucru care să corespundă normativelor în vigoare;

organizarea asistenței sanitaro-sociale curative și profilactice pentru angajați;

regimuri optime de muncă și de odihnă;

distribuirea gratuită angajaților a echipamentului de protecție individuală în sortimentul convenit și în termenele stabilite;

instruirea, instructarea angajaților și verificarea cunoștințelor lor privind normele și regulile de protecție a muncii, propagarea protecției muncii.

Administrația întreprinderilor trebuie să asigure condiții de muncă sănătoase și inofensive, să organizeze controlul asupra factorilor periculoși și nocivi.

Administrația și angajații întreprinderii colaborează în activitatea de asigurare a protecției muncii.

Articolul 19. Serviciul de protecție a muncii la întreprindere

Pentru organizarea lucrului de protecție a muncii și pentru exercitarea controlului asupra respectării de către toți angajații a legislației, normelor și regulilor de protecție a muncii la întreprinderi se formează servicii de protecție a muncii.

La întreprinderile care au 50 de angajați sau mai mult se introduce funcția de specialist în protecția muncii.

La întreprinderile care au un număr mai mic de angajați această funcție o exercită conducătorii lor.

La întreprinderile care au peste o mie de angajați în componența serviciului de protecție a muncii se introduce funcția de medic pentru igiena muncii și se organizează laboratorul industrial sanitar.

Specialistul în protecția muncii are dreptul să dea conducătorilor de subdiviziuni și de servicii dispoziții, obligatorii pentru executare, privind lichidarea încălcărilor normelor și regulilor de protecție a muncii, să prezinte conducătorului de întreprindere actele pentru tragerea la răspundere a persoanelor oficiale care comit astfel de încălcări. Specialiștii în protecția muncii nu pot fi antrenați în activități care nu intră în funcțiile lor.

Serviciul de protecție a muncii se lichidează numai în cazul încetării activității întreprinderii.

Articolul 20. Obligația angajaților de la întreprinderi de a respecta normele, regulile, instrucțiunile și alte acte normative privind protecția muncii

Angajații sînt obligați:

să studieze, să însușească practic și să respecte cerințele de securitate a muncii, de igienă a muncii și de apărare antiincendiară, prevăzute în actele normative respective de protecție a muncii;

să se prezinte la serviciu în deplină capacitate de muncă, încît să nu expună la pericol persoana proprie și ceilalți lucrători;

să muncească în echipament de protecție și să utilizeze mijloacele de protecție individuală și colectivă, prevăzute de procesul tehnologic, de regulile și instrucțiunile de protecție a muncii;

să înștiințeze la timp reprezentanții administrației despre toate cazurile de încălcare a actelor normative de protecție a muncii, care periclitează sănătatea sau viața angajaților, precum și despre avariile și accidentele ce s-au produs.

Capitolul IV

ASIGURAREA TEHNICO-ORGANIZATORICĂ ȘI FINANCIARĂ A PROTECȚIEI MUNCII

Articolul 21. Respectarea normelor de protecție a muncii la proiectarea, construcția (confecționarea) și exploatarea mijloacelor de producție

Clădirile, construcțiile, procesele tehnologice și utilajele de producție trebuie să corespundă cerințelor ce asigură condiții de muncă sănătoase și inofensive.

Nici o întreprindere nouă sau reconstruită, nici un obiect, nici un mijloc de producție nu poate fi admis și pus în funcție, dacă nu are certificat de securitate, eliberat în modul stabilit.

Articolul 22. Pregătirea specialiștilor în protecția muncii și instruirea în această materie a angajaților

Statul asigură pregătirea în instituțiile de învățămînt superior și mediu de specialitate a specialiștilor în protecția muncii.

Instituțiile de învățămînt superior și mediu de specialitate trebuie să organizeze studierea obligatorie de către studenți și elevi a cursului "Protecția muncii", ținînd cont de particularitățile producției respective.

Întreprinderea e obligată să organizeze un sistem de instruire a tuturor angajaților și de ridicare a nivelului lor profesional în domeniul protecției muncii. Modul, termenele și durata instruirii le stabilește administrația de comun acord cu comitetul sindicatului, pornind de la cerințele legislației, în vigoare, de protecție a muncii.

Conducătorii și specialiștii întreprinderii pînă la numirea în post iar după aceea periodic, cel puțin odată în trei ani, sînt obligați să audieze, în modul stabilit un curs de lecții și să fie verificați sub aspectul cunoașterii normelor și regulilor de protecție a muncii în volumul necesar pentru exercitarea funcțiilor de serviciu.

Toate formele de instruire și de ridicare a nivelului profesional al angajatelor la întreprinderi trebuie

să prevadă instruirea în materie de protecție a muncii.

Întreprinderea organizează instruirea împuterniciților pentru protecția muncii în termenul și după programul coordonat cu comitetul sindicatului.

Articolul 23. Avizarea locurilor de muncă sub aspectul corespunderii lor normelor și regulilor de protecție a muncii

Întreprinderea este obligată să avizeze periodic, în termenele coordonate cu comitetul sindicatului, locurile de muncă sub aspectul corespunderii lor normelor și regulilor de protecție a muncii.

Rezultatele avizării se aduc la cunoștința colectivului de muncă. Conform rezultatelor avizării locurilor de muncă administrația este obligată să ia măsurile necesare pentru a le pune în concordanță cu actele normative, în vigoare, de protecție a muncii.

Articolul 24. Planificarea lucrărilor de protecție a muncii

Administrația elaborează și realizează planuri de perspectivă și anuale de îmbunătățire a condițiilor de muncă, de asigurare a protecției muncii și de păstrare a sănătății angajaților.

Obligațiile reciproce ale administrației și angajaților de a asigura la întreprindere condiții de muncă sănătoase și inofensive se stipulează în contractul (acordul) colectiv.

Articolul 25. Asigurarea securității la producerea și aplicarea substanțelor nocive

La întreprinderile a căror activitate este legată de producerea și aplicarea substanțelor nocive chimice, fizice, biologice și de altă natură trebuie să fie elaborate acte tehnice normative și aplicate măsuri tehnico-organizatorice, sanitaro-igienice și alte măsuri, pentru asigurarea securității și prevenirea acțiunii lor dăunătoare asupra angajaților, populației și mediului înconjurător.

Se interzice aplicarea în producție a substanțelor nocive, a căror concentrație limită permisă nu este stabilită și care nu au fost supuse expertizei toxicologice.

Articolul 26. Finanțarea protecției muncii și asistența ei tehnico-materială

Protecția muncii se finanțează din contul statului și din cel al întreprinderilor. Alocațiile bugetare pentru protecția muncii se folosesc pentru finanțarea cercetărilor științifice, pentru realizarea programelor de stat și programelor regionale speciale privind protecția muncii, pentru întreținerea organelor de conducere a protecției muncii.

Administrația întreprinderii alocă anual, în dependență de condițiile de muncă și de starea securității muncii, de nivelul traumatismului și al morbidității, mijloacele financiare și materiale necesare acțiunilor de protecție a muncii. Se interzice cheltuirea acestor mijloace în alte scopuri.

Volumul finanțării acțiunilor de protecție a muncii se stabilește în contracte (acorduri) colective, astfel încât mărimea cheltuielilor anuale să nu fie mai puțin de două procente față de suma mijloacelor consumate pentru remunerarea muncii angajaților la întreprinderi.

Angajații nu suportă nici un fel de cheltuieli legate de finanțarea acțiunilor de protecție a muncii.

[Art.26 modificat prin [Legea nr.268-XVI din 28.07.2006](#), în vigoare 08.09.2006]

[Art.26 modificat prin [Legea nr.1592-XIII din 27.02.98](#)]

Articolul 27. Dările de seamă statistice de stat privind protecția muncii

Întreprinderile prezintă la timp și conform formei stabilite de organele statistice, în comun cu sindicatele, dări de seamă statistice privind starea condițiilor de muncă, protecției muncii și rezultatele lucrărilor întreprinse pentru a le aduce în corespundere cu normativele în vigoare.

Capitolul V

SUPRAVEGHEREA ȘI CONTROLUL ASUPRA RESPECTĂRII LEGISLAȚIEI DE PROTECȚIE A MUNCII ȘI RESPONSABILITATEA PENTRU ÎNCĂLCAREA EI

Articolul 28. Supravegherea și controlul de stat asupra respectării legislației de protecție a muncii

Supravegherea și controlul de stat asupra respectării legislației de protecție a muncii le efectuează organele de stat speciale (inspecțiile) independente în activitatea lor de administrația întreprinderilor și de organele acestora ierarhic superioare.

Organele de stat (inspecțiile) de supraveghere și control asupra respectării legislației de protecție a muncii se formează prin hotărârea Guvernului Republicii Moldova și funcționează în baza regulamentelor aprobate de ei.

Executarea deciziilor organelor (inspecțiilor) de stat sau ale reprezentanțelor lor plenipotențari care nu depășesc limitele drepturilor lor este obligatorie. Aceste decizii pot fi atacate în modul stabilit.

Supravegherea supremă asupra executării exacte și uniforme a legislației de protecție a muncii o exercită Procurorul Republicii Moldova și procurorii subordonați lui.

Articolul 29. Controlul colectivului de muncă asupra respectării actelor legislative și altor acte normative de protecție a muncii

Controlul obștesc asupra respectării actelor legislative și altor acte normative de protecție a muncii la întreprinderi îl exercită colectivele de muncă și organizațiile sindicale în persoana împuterniciților, aleși de ei, pentru protecția muncii.

Împuternicitul pentru protecția muncii are dreptul să exercite fără obstacole controlul asupra stării protecției muncii la locurile de muncă să facă propuneri privind lichidarea încălcărilor scoase la iveală și tragerea la răspundere a vinovaților.

Administrația acordă săptămânal împuternicitului pentru protecția muncii cel puțin două ore din timpul de lucru, remunerate în mărimea salariului mediu, pentru a-și exercita funcțiile.

Articolul 30. Drepturile sindicatelor în exercitarea supravegherii și controlul asupra respectării actelor legislative și a altor acte normative de protecție a muncii

Sindicatul poate adresa, din inițiativă proprie sau la solicitarea lui asupra respectării de către administrație a actelor legislative și a altor acte normative de protecție a muncii, creează în aceste scopuri inspecții, care acționează în conformitate cu legislația și cu regulamentul aprobat.

Sindicatul participă la elaborarea și coordonarea actelor normative de protecție a muncii, au drept să facă recurs prin organele de stat respective împotriva punerii în aplicare a actelor care nu au fost coordonate cu ele.

Reprezentanții sindicatelor participă la activitatea comisiilor de stat pentru admiterea în exploatare a mijloacelor de producție, la cercetarea accidentelor de muncă, verifică starea protecției muncii, exercitarea acțiunilor de îmbunătățire a acesteia, prevăzute în contractele colective de la întreprinderi și în conformitate cu rezultatele acestor controale fac recomandări, a căror executare este obligatorie, privind lichidarea încălcărilor scoase la iveală.

În cazul în care persoanele oficiale încalcă premeditat normele de protecție a muncii, tănuiesc accidente de muncă sindicatele au dreptul să adreseze organelor de stat, economice și celor de ocrotire a normelor de drept cereri privitoare la tragerea la răspundere a vinovaților.

Dacă să creează un pericol iminent pentru sănătate și viața lucrătorilor, sindicatele au dreptul să întrerupă lucrările și să suspende acțiunea hotărârilor, adoptate de administrație, care contravin legislației de protecție a muncii. Protestele administrației generale de astfel de acțiuni ale sindicatelor, se examinează pe calea judiciară.

Sindicatul poate adresa, din inițiativă proprie sau la solicitarea angajaților, cerere de acțiune în justiție pentru apărarea drepturilor lor la repararea pagubei pricinuite de vătămarea organismului ori de zdruncinarea sănătății în timpul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu și în alte cazuri de lezare a dreptului angajaților la protecția muncii.

Articolul 31. Responsabilitatea materială a întreprinderii pentru neasigurarea unor condiții de muncă sănătoase și inofensive

În cazul în care administrația întreprinderii nu ia măsuri eficiente pentru asigurarea unor condiții de muncă sănătoase și inofensive, nu îndeplinește contractele colective, planurile și alte măsuri de

îmbunătățire a condițiilor de muncă și a securității muncii, Guvernul Republicii Moldova are dreptul, în baza avizului Expertizei de stat a condițiilor de muncă sau la propunerea organelor sindicale, să stabilească pentru aceste întreprinderi tarife majorate de decontări pentru asigurarea socială a lucrătorilor.

Întreprinderea vinovată (complet sau parțial) de accidentul de muncă sau de îmbolnăvirea profesională e obligată să repare, în modul stabilit de lege, paguba pricinuită de vătămarea organismului sau de zdruncinarea sănătății, precum și să plătească instituțiilor curative și de internare costul tratamentului și să compenseze în întregime organelor de asigurare socială cheltuielile pentru plata pensiei și altor indemnizații.

Articolul 32. Plata indemnizației unice de către întreprindere în cazul reducerii capacității de muncă sau decesului angajatului în urma accidentului de muncă sau îmbolnăvirii profesionale

Angajatului, căruia i s-a stabilit gradul de reducere a unei îmbolnăviri profesionale, i se plătește din contul întreprinderii care poartă vina pentru accidentul de muncă sau pentru îmbolnăvirea profesională, pe lângă despăgubirea stabilită de lege, o indemnizație unică, luându-se ca bază un salariu mediu lunar din Republica Moldova pentru fiecare procent de pierdere a capacității profesionale de muncă, dar nu mai puțin de un salariu anual al accidentatului.

În caz de deces al angajatului în urma unui accident de muncă sau unei îmbolnăviri profesionale întreprinderea care poartă vină pentru accidentul de muncă sau îmbolnăvirea profesională repară paguba materială persoanelor care au dreptul la aceasta, în modul și în mărimea stabilită de legislație și, în plus, le plătește din contul mijloacelor proprii o indemnizație unică, luându-se ca bază salariul mediu anual al celui decedat, înmulțit la numărul anilor compleți pe care acesta nu i-a trăit pînă la vîrsta de șaiszeci de ani, dar nu mai puțin de zece salarii medii anuale.

În cazul în care lipsesc persoanele menționate în alineatul doi al prezentului articol indemnizația unică se plătește în părți egale soțului rămas în viață, copiilor și părinților decedatului indiferent de vîrstă, de capacitatea lor de muncă și de alte condiții.

Dacă reducerea capacității de muncă sau decesul angajatului a survenit în urma unui accident de muncă nu numai din vina întreprinderii dar și a accidentatului, se aplică răspunderea mixtă, conform legislației, și mărimea indemnizației unice se reduce în dependență de gradul de vinovăție al accidentatului.

Plătirea indemnizațiilor unice persoanelor care au dreptul la aceasta o efectuează întreprinderea care poartă vina pentru accidentul de muncă sau pentru îmbolnăvirea profesională în modul stabilit de Guvernul Republicii Moldova.

În cazul lipsei la întreprindere a mijloacelor respective, plata indemnizației unice se efectuează, în baza hotărîrii instanței judecătorești, din contul oricărei averi sau mijloace ale întreprinderii.

Litigiile privind chestiunea plătirii indemnizațiilor unice se examinează de instanța judecătorească competentă.

[Art.32 modificat prin [Legea nr.240-XV din 13.06.03](#), în vigoare 08.07.03]

[Art.32 în redacția [Legii nr.120-XII din 26.05.94](#)]

Articolul 33. Responsabilitatea persoanelor oficiale pentru încălcarea actelor legislative și a altor acte normative de protecție a muncii

Pentru încălcarea actelor legislative și altor acte normative de protecție a muncii persoanele oficiale poartă răspundere disciplinară, administrativă, materială, penală în modul stabilit de legislație.

Articolul 34. Amendarea persoanelor cu funcții de răspundere pentru încălcarea actelor legislative și altor acte normative de protecție a muncii

Mijloacele încasate sub formă de amendă, ca sancțiune administrativă, pentru încălcarea de către persoanele cu funcții de răspundere a actelor legislative și altor acte normative de protecție a muncii se varsă (se transferă) la bugetul unității administrativ-teritoriale, pe al cărei teritoriu este situată întreprinderea.

[Art.34 modificat prin [Legea nr.177-XVI din 20.07.2007](#), în vigoare 10.08.2007]

[Art.34 în redacția [Legii nr.148-XVI din 08.06.06](#), în vigoare 30.06.06]

Articolul 35. Responsabilitatea angajaților la întreprindere pentru încălcarea actelor legislative și altor acte normative de protecție a muncii

Pentru încălcarea actelor legislative și altor acte normative de protecție a muncii angajații poartă răspundere disciplinară, materială, penală în modul stabilit de legislație.

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Mircea SNEGUR

Chișinău, 2 iulie 1991

Nr.625-XII